

शंखरापुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
साँखु, काठमाडौं
बागमती प्रदेश, नेपाल ।

आ.व २०८२/८३

को

बजेट वक्तव्य

यस गरिमामय नगरसभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सचिवज्यू,

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

राष्ट्रसेवक कर्मचारी,

सम्पूर्ण नगरबासी महानुभावहरु

१. उपलब्ध साधन श्रोतको सीमा भित्र विकास र समृद्धि प्राप्ति गर्ने नगरबासीको उच्च आकांक्षा लाई प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत सम्बोधन गर्ने कार्य अत्यन्तै चुनौतीपूर्ण रहेको बेहोरा यहाँहरुलाई विदितै छ । तर पनि हामीले नगरको नीति, आवश्यकता तथा प्राथमिकताको आधारमा सीमित श्रोतको समन्यायिक विन्यास गर्दै यो बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरिएको बेहोरा म यहाँहरु समक्ष जानकारी गराउँदछु ।
२. शंखरापुर नगरपालिकाको नगरसभाको एघारौँ अधिवेशनको यस गरिमामय सभालाई सम्बोधन गर्न पाउँदा म अत्यन्तै खुसी भएको छु । यस गरिमामय अवसरमा म ज्ञात अज्ञात सहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।
३. नेपालको संविधानमा उल्लेखित राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, सङ्घीय र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, नगरको आवधिक योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना, दिगो विकास लक्ष्य, विभिन्न ऐन, कानून, नियम र कार्यविधिहरुबाट निर्देशित हुँदै यस नगरसभाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तर्जुमा तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु ।
४. सङ्घीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान, नगरपालिकाको आन्तरिक आयश्रोतको सीमितता र नगरबासीको उच्च आकांक्षालाई मध्यनजर गरी आर्थिक संकुचन रहेको अवस्थामा चलायमान गराउने प्रयास स्वरूप बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
५. बजेट विनियोजनमा वडा समिति, विषयगत समिति, कार्यपालिका एवं सरोकारवालाको समन्वय र सहकार्यमा योजनाको प्राथमिकीकरण गरी बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
६. उपलब्ध सीमित साधन श्रोतको बावजुद यस नगरपालिकामा निम्न चुनौतिहरु विद्यमान छन् ।
 - क. शिथिल अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउनु ।
 - ख. ग्रामीण-शहरी अर्थतन्त्रलाई संयोजन र सन्तुलन मिलाउनु ।
 - ग. जग्गाको बढ्दो खण्डीकरणलाई निरुत्साहित गर्दै कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउनु ।
 - घ. लैंगिक हिंसा कुसंस्कार र रुढीवादी परम्पराको अन्त्य गर्नु ।
 - ङ. भवन संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी सुरक्षित बस्ती विकास एवं व्यवस्थित शहरीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्नु ।
 - च. ग्रामीण सडक एवं पूर्वाधारको स्तरोन्नति एवं दिगो उपयोग गर्नु ।
 - छ. सीमित स्रोत र साधनबाट नगरबासीका असीमित आकांक्षालाई संवोधन गर्नु ।
 - ज. संविधान प्रदत्त मौलिक हकहरुको कार्यान्वयन गर्नु ।
७. उल्लेखित चुनौतिहरुको बावजुद नगरबासीको समृद्धिको सपना साकार पार्नु हाम्रो दायित्व भएकोले आ.व. २०८२।८३ को बजेट तथा कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- क. आर्थिक क्रियाकलाप बढाउँदै स्वरोजगारीलाई प्रोत्साहन गर्दै गरिबी निवारण तथा रोजगारी सिर्जना गर्नु ।
- ख. पर्यापर्यटन एवं सांस्कृतिक पर्यटनको प्रवर्द्धन गर्दै आर्थिक क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- ग. शासन विकास र सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता एवं जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्दै सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।
- घ. सूचना प्रविधिको उपयोग गर्दै सेवा प्रवाहलाई थप सहज पारदर्शी , जनमैत्री एवं व्यवस्थित गर्ने ।
- ङ. दिगो कृषिको माध्यमबाट आत्मनिर्भरता एवं व्यवसायिकतालाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- च. गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्यको सहज पहुँचलाई सुनिश्चित गर्ने ।
- छ. सामाजिक विभेद असमानता एवं कुसंस्कारको अन्त्य गर्दै समतामूलक समाज निर्माण गर्ने ।
८. योजना र कार्यक्रमहरूलाई नागरिकको आवश्यकता र समयानुकूल बनाउन तथा बजेट कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता ल्याउन बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएका योजना, कार्यक्रमहरूलाई निम्न आधारमा प्राथमिकीकरण गरी प्रस्तुत गरेको छु ।
- क. यो आर्थिक वर्षमा ठेक्का सूचना प्रकाशन भई सम्झौता पश्चात् कार्यान्वयनमा रहेका योजनाहरू तथा विगतमा निर्माण शुरु भई उपयोगमा ल्याउन बाँकी अधुरा योजनाहरू ।
- ख. गुणस्तरीय, सर्वसुलभ शिक्षा तथा स्वास्थ्य सुविधा सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रमहरू ।
- ग. आकस्मिक रोग, महामारी, विपदबाट जनधनको संरक्षण गर्ने कार्यक्रमहरू ।
- घ. छिटो प्रतिफल दिने तथा रोजगारी सिर्जना गर्ने क्षेत्रहरू ।
- ङ. संस्कृतिको संरक्षण एवं सम्बर्द्धनका साथै पर्यटन क्षेत्रको विविधीकरण मार्फत दिगो पर्यटन विकास ।
- च. जवाफदेही, जनमैत्री एवं प्रविधिमैत्री सार्वजनिक सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्दै सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।
- छ. सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको सन्तुलित एवं समन्यायिक विकास गर्दै सुरक्षित एवं सभ्य समाजको निर्माण गर्ने ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्यज्यूहरू

यस नगरपालिकाबाट गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा सम्पादित कार्यको समीक्षा, चालु आ.व २०८१/०८२ को जेष्ठ मसान्तसम्मको यथार्थ खर्च र आगामी आ.व. २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम यस सभा समक्ष पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

अब म बजेटको विवरण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

१. शंखरापुर नगरपालिकाको गत आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सञ्चित खाताको यथार्थ आय ८८ करोड ७८ लाख ८३ हजार ९ सय ७३ रुपैया ७८ पैसा रहेको थियो । जसमा व्यय तर्फको चालु अन्तर्गत रु ४० करोड ८९ लाख ३५ हजार ८ सय १९ रुपैया ५७ पैसा र पुँजीगत तर्फ रु ३९ करोड ४० लाख २६ हजार ५ सय रुपैया पैसा रहेको थियो । त्यसैगरी चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को अनुमानित आय रु १ अर्ब १४ करोड २३ लाख ९ हजार रुपैया भएकोमा जेष्ठ मसान्तसम्म जम्मा आय रु ७९ करोड ७६ लाख १९ हजार २ सय ७४ रुपैयाँ ५२ पैसा रहेको छ । चालु आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्तसम्मको चालु खर्च रु ३६ करोड १० लाख ३९ हजार ४ सय ३५ रुपैया ३४ पैसा रहेको र पुँजीगत खर्च तर्फ रु २२ करोड ६४ लाख ६१ हजार ३ सय ८९ रुपैया रहेको छ ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/ ०८३ को लागि प्रस्ताव गरिएको आय—व्ययको विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

२. शंखरापुर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/ ०८३ को लागि कुल रु १ अर्ब ५२ करोड २० लाख ९९ हजार विनियोजन प्रस्ताव गरेको छु । यसमा सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारबाट हुने वित्तीय हस्तान्तरणबाट प्राप्त हुने रकम तथा सामाजिक सुरक्षा बापतको रकम सहितको बजेटलाई समावेश गरिएको छ । यस आर्थिक वर्षको कुल विनियोजित बजेट मध्ये चालु तर्फ रु ६३ करोड ०४ लाख १५ हजार ३ सय ०९ रुपैया १८ पैसा, अर्थात् ४५.२८ प्रतिशत र पुँजिगत तर्फ रु ७५ करोड ९१ लाख ८३ हजार ६ सय ९० रुपैया ८२ पैसा, अर्थात् ५४.५४ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थापन बापत रु २५ लाख अर्थात् ०.१८ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
३. शंखरापुर नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको कुल आय मध्ये आन्तरिक स्रोतबाट रु ३२ करोड ७८ लाख, ३६ हजार १ सय ३५ रुपैया, राजस्व बाँडफाँडबाट रु ५१ करोड ३७ लाख ८० हजार ८ सय ६५ रुपैया तथा सङ्घ तर्फको अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणबाट रु ४६ करोड ४ लाख, प्रदेश तर्फको अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणबाट रु ९ करोड ८२ हजार र सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण बापत १३ करोड अनुमान गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

अब म शंखरापुर नगरपालिकाको विषयगत रूपमा विनियोजित रकमको विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

४. शंखरापुर नगरपालिकामा रहेका ८ वटा वडाहरूलाई प्रति वडा ५० लाख र १ नं. वडालाई रु ६० लाखका दरले हुने रु ४ करोड ६० लाख वडागत योजनाको लागि रकम विनियोजन गरिएको छ भने वडा कार्यालयको सिफारिसमा प्रत्येक वडाको १ करोड ७५ लाखका दरले हुने गरी रु १५ करोड ७५ लाख विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ । साथै, नगरबासीको आवश्यकताका आधारमा छनौट भएका नगरस्तरीय पूर्वाधार तर्फका थप योजनाहरूलाई रु ५ करोड ३५ लाख व्यवस्थापन गरिएको छ । अन्य साना तथा मझौला योजनालाई वडा कार्यालयहरूको सिफारिसमा मर्मत सम्भार कोष, भैपरी आउने कोष मार्फत् र प्राकृतिक विपदबाट हुने क्षति न्यूनीकरण र पुनरुत्थानको लागि विपद् व्यवस्थापन कोष मार्फत् कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
५. अब म देहाय बमोजिम विभिन्न क्षेत्रगत रूपमा विनियोजन गरिएको वित्तीय हस्तान्तरण बाहेकको बजेटको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आर्थिक विकास तर्फ:

कुल विनियोजित बजेट मध्ये ५ करोड ६८ लाख २५ हजार अर्थात् ४.०८ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव भएको छ । जसबाट निम्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न प्रस्ताव गरिएको छ ।

१. कृषकहरूलाई कम्पोजिट बिउ निशुल्क वितरणका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
२. जैविक विषादी, परजिवी नियन्त्रणका लागि बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

३. वर्षे तथा हिउँदे फलफूल विरुवा रोपण गर्ने कृषकलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा विरुवा वितरणको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
४. कृषकहरूलाई प्लास्टिक टनेल तथा यान्त्रिकीकरणका लागि बजेट प्रस्ताव गरेको छ ।
५. कृषकहरूको पशुपन्छीको प्राथमिक उपचारका लागि औषधी खरिद, सामुदायिक कुकुर बन्ध्याकरण शिविर सञ्चालनको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
६. रेविज रोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
७. दूध उत्पादनमा आधारित कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रमको लागि रु २० लाख विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
८. यस नगरपालिका भित्रको संस्कृति संरक्षणका लागि जात्रा पर्वहरू, भाषा, कला, साहित्य, पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
९. सहकारीहरूको क्षमता विकासका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
१०. शंखरापुर उद्योग वाणिज्य संघको समन्वयमा उपभोक्ता हित कार्यक्रम गर्नका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

सामाजिक विकास तर्फ:

सामाजिक विकास तर्फ कुल विनियोजित बजेट मध्ये रु ४२ करोड १ लाख ५४ हजार ५ सय १७ रुपैया ८२ पैसा अर्थात ३०.१८ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ । जसबाट निम्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न प्रस्ताव गरिएको छ ।

१. मेयरसँग जनता स्वास्थ्य कार्यक्रम निरन्तरता दिन बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
२. नागरिक स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रममा सबै नगरवासीहरूलाई आबद्ध गर्न बिमा प्रिमियम शुल्कमा १०० प्रतिशत रकम नगरपालिकाबाट व्यहोर्ने गरी रु १ करोड बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
३. ईन्द्रायणी नगर अस्पताललाई विशेषज्ञ सेवा प्रवाह गर्ने गरी स्तरोन्नति गर्न रु १ करोड २८ लाख बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
४. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको प्रोत्साहनको लागि निशुल्क स्वास्थ्य विमाको लागि आवश्यक रकमको प्रस्ताव गरिएको छ ।
५. स्वास्थ्य चौकीहरू तथा ईन्द्रायणी नगर अस्पतालको बर्थिङ सेन्टरहरूलाई व्यवस्थित गर्न बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
६. नागरिक आरोग्य केन्द्र, स्वास्थ्य बिमा तथा निःशुल्क वितरणको लागि आवश्यक औषधिहरूको लागि १ करोड ५ लाख विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
७. विद्यालयमा कार्यरत न्यून वेतनभोगी कर्मचारीहरू तथा बालविकास सहजकर्ताहरूलाई प्रोत्साहन गर्न ३८ लाख २९ हजार बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
८. स्वयंसेवक बालकक्षा सहकर्ता व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
९. कक्षा ११-१२ निःशुल्क भर्ना अनुदान (शिक्षा, मानविकी र वाणिज्य समूह) को लागि बजेट निरन्तरता दिईएको छ ।
१०. खोज र अनुसन्धानको क्षेत्रमा नवप्रवर्तन/विज्ञान प्रदर्शनीका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

११. खेलकुद विकास र प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
१२. स्थानीय भाषामा पाठ्यक्रमको तयारी तथा प्रकाशनको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
१३. शैक्षिक विकास कोषको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
१४. नगरपालिकको व्यवस्थापनमा सञ्चालित भाग्योदय क्याम्पस व्यवस्थापनको लागि २० लाख प्रस्ताव गरिएको छ ।
१५. लैङ्गिक, समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको लागि आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

पूर्वाधार विकास तर्फः

पूर्वाधार विकास तर्फ कुल विनियोजित बजेट मध्ये ५९ करोड ४२ लाख २१ हजार ४ सय १८ रुपैया अर्थात ४२.६९ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

१. चालु आर्थिक वर्षमा ठेक्का सूचना प्रकाशित भएका तथा सम्झौता भई सम्पन्न हुन बाँकी योजनाहरूलाई क्रमागत योजनाको रूपमा रकम विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।
२. विगत आर्थिक वर्ष तथा चालु आर्थिक वर्षमा निर्माण शुरु भई सम्पन्न हुन बाँकी अधुरा योजनाहरू सम्पन्न गरी उपयोग तथा सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
३. साना तथा टुक्रे योजनालाई निरुत्साहित गरी ठूला योजनालाई प्राथमिकतामा राखी सीमित श्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गर्ने गरी बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फः-

कुल विनियोजित बजेट मध्ये १ करोड ८४ लाख अर्थात १.३२ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

१. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा आमा समूहलाई वातावरण संरक्षण सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरी समुदाय स्तरमा परिचालनका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
२. नगरपालिका भित्र रहेका सबै ताल पोखरी, आहालको संरक्षण गर्ने गरी बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
३. फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि रकम प्रस्ताव गरिएको छ ।
४. ५० प्रतिशत अनुदानमा कम्पोष्ट बिन वितरण गर्ने गरी रकम प्रस्ताव गरिएको छ ।
५. हरियाली प्रवर्द्धनका लागि वृक्षरोपण कार्यक्रमका लागि १० लाख बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फः

सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र तर्फ कुल विनियोजित बजेट मध्ये ३ करोड ४२ लाख ११ हजार ७ सय ५५ अर्थात २.४६ प्रतिशत विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

१. जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
२. करको दायरा बढाउनको लागि करदाता सचेतना कार्यक्रम तथा घुम्ती सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
३. मेलमिलाप कर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका गर्न पूनर्ताजगी तालिमको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।
४. किशोरकिशोरी, अगुवा महिला, दलित, अपाङ्ग तथा जनजातिलाई कानूनी साक्षरताका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

५. सरकारी सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण तथा लगत व्यवस्थापनको लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

अन्य क्षेत्र तर्फ:

सामाजिक सुरक्षा तर्फ १३ करोड, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ २६ करोड ८२ लाख ८६ हजार ३ सय ०९ रुपैया १८ पैसा, अन्य समपुरक (म्याचिङ फण्ड) ६ करोड, विपद् व्यवस्थापन कोषमा ७० लाख, विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रमको अभिन्न अंगको रूपमा रहेको आय व्ययको विवरण, राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान, व्यय अनुमान, वित्तीय अनुमान, कार्यक्षेत्रगत व्ययको अनुमान, वार्षिक विकास कार्यक्रम, सशर्त अनुदानको कार्यक्रमहरू विनियोजन ऐनको विभिन्न अनुसूचीहरूमा राखी पेश गरिएको छ ।

अन्त्यमा,

यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम निर्माण गर्न विभिन्न टोलवासी, वडा समितिहरू, वडावासी, नगर क्षेत्रमा क्रियाशील विभिन्न राजनीतिक दलहरू, विषयगत कार्यालयहरू, नागरिक समाज, सरोकारवाला निकायहरू, उद्यमी तथा व्यापारीहरू, पत्रकारहरू, शंखरापुर नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू, विषयगत शाखा, विषयगत समितिहरू, शंखरापुर नगर कार्यपालिकाका कर्मचारीहरू एवं सम्पूर्ण नगरवासीहरूबाट प्राप्त भएको अमूल्य सुझाव र सहयोग प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

समिता श्रेष्ठ
नगर उपप्रमुख